

Sylabus předmětu Právo duševního vlastnictví

Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.

Ivo.Telec@law.muni.cz

I. Obecná část

1. Obecná část práva duševního vlastnictví (úvod do studia)

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. smysl, účel, právní povaha a právní, kulturní, sociální a hospodářský význam práva duševního vlastnictví a jeho zásady; český právní řád duševního vlastnictví (prameny)
- c. právní pojem duševního vlastnictví (nehmotného majetku) a jeho povaha (pojmoslovné základy)
- d. historický exkurs
- e. globalizace práva duševního vlastnictví: přehled univerzálních a oblastních mezinárodních organizací a jejich právní význam; přehled jednotného komunitárního práva duševního vlastnictví (mezinárodní a komunitární základy)
- f. exkurs o komunitární a české politice ochrany duševního vlastnictví
- g. právo duševního vlastnictví ve výzkumu, vývoji a inovacích
- h. exkurs o duševním vlastnictví v akademickém prostředí
- i. morální a ústavní základy; práva duševního vlastnictví jako lidská práva
- j. exkurs o přirozených právech autora; judikatura k exkursu
- k. přehled filozofie duševního vlastnictví a jeho teorií včetně jejich vývoje a vlivu na zákonodárství a judikaturu
- l. právní nauka práva duševního vlastnictví v soustavě právní vědy; vývoj a mezinárodní souvislosti
- m. vědecký systém práva duševního vlastnictví a jeho hlediska: přehled právem chráněných ideálních statků: právo obchodních jmen včetně práva firemního, právo známkové, právo označení původu, právo zeměpisných označení, právo zaručených tradičních specialit, právo proti falešným údajům o územním původu zboží (práva zeměpisného původu zboží), právo nezapsaných označení včetně práva olympijských symbolik aj., právo patentové včetně práv z dodatkových osvědčení a právo užité vzorové, právo topografií polovodičových výrobků, právo průmyslových vzorů, právo zlepšovatelské, právo odrůdové, právo autorské, práva souvisejících s právem autorským (právo výkonných umělců, právo výrobců zvukových záznamů, právo výrobců zvukově-obrazových záznamů, právo rozhlasových a televizních vysílatelů, právo zveřejnitelů, právo nakladatelů), zvláštní právo databázové, právo obchodního tajemství, důvěrných informací a know-how, právo k vědeckým objevům; práva zapisovaná a práva nezapisovaná; práva průmyslového a jiného duševního vlastnictví;

- právní ochrana tradičního vědění; právní ochrana nehmotných výhod z oblasti duševního vlastnictví; tzv. nemanželské děti duševního vlastnictví
- n. systematika české právní úpravy
 - o. strukturální členění právních norem práva duševního vlastnictví: právní pravidla a právní principy; názorné příklady
 - p. přehled návazností na právo proti nekalé soutěži, na právo spotřebitelské a na všeobecné osobnostní právo
 - q. přehled a účel veřejné správy duševního vlastnictví (orgány veřejné správy průmyslového vlastnictví a odrůdových práv)
 - r. duševní vlastnictví v informační a znalostní společnosti: vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
 - s. příklady z praxe; judikatura

2. Obecná část práva duševního vlastnictví (úvod do studia) - pokračování

- a. obecné právní pojmy a jejich právní význam v právu duševního vlastnictví (dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka, veřejný pořádek, veřejné statky, průměrný spotřebitel, průměrně informovaný uživatel a průměrný odborník); názorné příklady; judikatura
- b. myšlenka v právním smyslu a její právní význam v právu duševního vlastnictví
- c. výtvor v právním smyslu a jeho právní význam v právu duševního vlastnictví (právní míra výtvoru); názorné příklady; judikatura
- d. věc v právním smyslu a její právní význam v právu duševního vlastnictví; investice; přihláška předmětu průmyslového vlastnictví jako majetek; hromadné věci v právu duševního vlastnictví
- e. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- f. příklady z praxe; judikatura

3. Výkon práv duševního vlastnictví (obchody s duševním vlastnictvím a licenční právo)

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. ideální statky a jejich souběhy při obchodním nebo jiném hospodářském využívání
- c. předměty soukromoprávního obratu (obchodovatelné statky); názorné příklady
- d. právní srovnání hospodářských modelů využívání práv duševního vlastnictví (obchodní nebo alternativní); názorné příklady
- e. licenční, převodní a jiné smlouvy
- f. nehmotné majetkové vklady do právnických osob
- g. licence smluvní, zákonné a úřední (nucené)
- h. druhy a obsah smluvních licencí
- i. exkurs o licencích při poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím
- j. patentová sdružení a sdružení know-how
- k. vyčerpání práva z duševního vlastnictví a jeho česká úprava
- l. výkon práv duševního vlastnictví proti dobrým mravům nebo zákonu (zneužití práva)
- m. přehled strategického managementu duševního vlastnictví a jeho právního významu (právně-technický list výrobku a jeho zadání, právní audit duševního vlastnictví, pracovní řád k ochraně duševního vlastnictví zaměstnavatele, průmyslověprávní databáze a rešerše)

- n. přehled způsobů oceňování duševního vlastnictví a jeho právní význam
- o. vývojové trendy nakládání s duševním vlastnictvím a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- p. příklady z praxe; judikatura

4. Prosaditelnost (vymahatelnost) práv duševního vlastnictví

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, zásady, zdroje a způsoby vymahatelnosti práv duševního vlastnictví; názorné příklady
- c. způsoby předcházení sporům o práva duševního vlastnictví
- d. historický exkurs
- e. mezinárodní a komunitární souvislosti
- f. systematika české právní úpravy
- g. soustava deliktního práva duševního vlastnictví; přehled skutkových podstat soukromoprávních deliktů v právech duševního vlastnictví
- h. právní ochrana práv duševního vlastnictví v kyberprostoru
- i. právní pojem nemajetkové újmy a jeho význam v právu duševního vlastnictví
- j. škodní právo a právo z bezdůvodného obohacení při deliktech na právech duševního vlastnictví
- k. druhy, výše a souběhy nároků při ohrožení nebo porušení práva duševního vlastnictví
- l. určování výše nároků na peněžité plnění
- m. hlediska určování druhu a výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu (metodika posuzování); návaznost na všeobecné osobnostní právo podle občanského zákoníku
- n. okruh osob aktivně věcně legitimovaných k ochraně soukromého práva nebo v obecném zájmu
- o. přehled právního postavení patentových zástupců; smlouvy s klienty
- p. přehled právního postavení znalců z oboru patenty a vynálezy; výkon úřadu a smlouvy s klienty
- q. způsoby zajišťování důkazů (zejména mimosoudní praktiky)
- r. právní pojem padělků duševního vlastnictví a jeho právní význam
- s. přehled celních a obchodních zásahů proti padělkům duševního vlastnictví
- t. přehled sporných procesů správních a jejich význam pro procesy civilní
- u. conciliace, mediace a arbitráž v právu duševního vlastnictví (ADR)
- v. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky jako výlučný tribunál soudního typu ve sporech o právo doménových jmen v doméně .eu; judikatura; zobecnění případů z rozhodovací praxe
- w. arbitráže ve sporech o doménová jména v jiných doménách nežli v doméně .eu; judikatura
- x. právní pojem narovnání a jeho právní význam v právu duševního vlastnictví
- y. věcná příslušnost soudů ve sporech o práva duševního vlastnictví
- z. přehled exekuce a nákladů vymáhání práva duševního vlastnictví a jejich hrazení
- aa. vývojové trendy ochrany práv duševního vlastnictví a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- bb. příklady z praxe; judikatura

II. Zvláštní část

Právo průmyslového vlastnictví a právo odrůdové

5. Právo známkové¹

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. právní povaha, zásady, účel, funkce a druhy ochranných známek; názorné příklady
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. systematika české právní úpravy
- f. pojmové znaky ochranné známky; známky tradiční a netradiční
- g. známkový údaj, motiv a prvek; názorné příklady
- h. rozlišovací způsobilost
- i. odmítací důvody
- j. průměrný spotřebitel
- k. shodnost nebo podobnost a jejich hlediska (metodika posuzování)
- l. pravděpodobnost záměny (metodika posuzování)
- m. právo předchozího uživatele nezapsaného označení
- n. známka s dobrým jménem a její hlediska
- o. všeobecně známá známka a její hlediska
- p. souběhy ochranných známek s obchodními jmény, autorskými díly, průmyslovými vzory a doménovými jmény
- q. přehled správních řízení ve známkových věcech
- r. exkurs o strategickém managementu značky (brand management)
- s. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- t. příklady z praxe; judikatura
- u. zobecnění případů z rozkladové komise Úřadu průmyslového vlastnictví

6. Právo označení původu, právo zeměpisných označení² a právo zaručených tradičních specialit

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. právní povaha, účel, zásady; prameny; názorné příklady
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. pojmové znaky označení původu, zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit; odlišnosti; názorné příklady
- f. obecný právní pojem veřejných statků a jeho právní význam v právech označení původu, zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit
- g. přehled správních řízení ve věcech označení původu, zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit
- h. příklady z praxe; judikatura
- i. vývojové trendy a jejich vliv na české právo

¹ Zde přednášeno jen přehledově pro systematické pochopení oboru. Zvláště je vyučováno v předmětu Obchodní právo.

² Viz shora.

7. Právo obchodních jmen³

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. právní povaha, účel, zásady; prameny; názorné příklady
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní souvislosti
- e. systematika v českém právním řádu
- f. druhy obchodních jmen: obchodní firma a jiná obchodní jména (podnikatelská označení)
- g. pojmové znaky obchodních jmen; názorné příklady
- h. firemní kmen a dodatky; překlad firmy, zkratka firmy; názorné příklady
- i. souběhy obchodních jmen s ochrannými známkami a doménovými jmény
- j. přehled soudních řízení ve firemních věcech
- k. exkurs o názvech právnických osob podle občanského zákoníku
- l. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- m. příklady z praxe; judikatura

8. Právo nezapsaných označení⁴

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, právní povaha a zásady (dle jednotlivých práv); prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. systematika české právní úpravy
- f. pojmové znaky olympijské symboliky, nezapsaných všeobecně známých známek, nezapsaných (průmyslových) vzorů Společenství, starších nezapsaných označení podle známkového práva, příznačných doménových jmen (jiných nežli v doméně .eu), příznačných zevnějších označení podniku, zevnějších úprav, názvů a úprav autorských děl; názorné příklady
- g. právní pojem příznačnosti a jeho význam v soutěžním právu; názorné příklady
- h. souběhy různých předmětů duševního vlastnictví
- i. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- j. příklady z praxe; judikatura

9. Právo obchodního tajemství, důvěrných informací a know-how⁵

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, právní povaha a zásady; prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. systematika české právní úpravy
- f. pojmové znaky obchodního tajemství, důvěrné informace a know-how (metodika posuzování); názorné příklady
- g. souběhy s jinými předměty duševního vlastnictví
- h. souběh s právem proti nekalé soutěži

³ Viz shora.

⁴ Částečně viz shora.

⁵ Viz shora.

- i. konkurenční doložky
- j. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- k. příklady z praxe; judikatura

10. Právo patentové a právo užitně vzorové

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, právní povaha a zásady práva patentového a práva užitně vzorového
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. přehled světových patentových soustav
- f. právní srovnání patentů a užitných vzorů
- g. systematika české právní úpravy
- h. přehled správních řízení v patentových a užitně vzorových věcech; udržovací poplatky
- i. pojmové znaky patentovatelných vynálezů a pojmové znaky užitných vzorů; názorné příklady
- j. osobnostní práva vynálezců; návaznosti na všeobecné osobnostní právo podle občanského zákoníku
- k. právní pojem patentu na vynález a užitného vzoru na technické řešení
- l. právní pojem dodatkového osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin
- m. patenty na biotechnologické vynálezy
- n. právo předchozího uživatele technického řešení nebo výrobního postupu
- o. účel a druhy zákonných a úředních (nucených) licencí (metodika posuzování)
- p. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- q. příklady z praxe; judikatura

11. Právo topografií polovodičových výrobků

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- a. právní povaha, účel, zásady; prameny
- b. historický exkurs
- c. mezinárodní a komunitární souvislosti
- d. systematika české právní úpravy
- e. pojmové znaky topografií polovodičových výrobků; názorné příklady
- f. přehled správních řízení ve věcech topografií polovodičových výrobků
- g. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- h. příklady z praxe; judikatura

12. Právo zlepšovatelské

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. právní povaha a zásady práva zlepšovatelského; prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a zahraniční souvislosti
- e. exkurs o komunitární a české politice inovací
- f. pojmové znaky zlepšovacích návrhů; názorné příklady
- g. systematika české právní úpravy

- h. nabídková povinnost zaměstnance a využívací právo zaměstnavatele
- i. souběhy zlepšovacích návrhů s jinými předměty práv duševního vlastnictví
- j. přehled managementu zlepšovacích návrhů; právní ochrana nehmotného majetku zaměstnavatele
- k. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- l. příklady z praxe; judikatura

13. Právo průmyslových vzorů

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, právní povaha a zásady práva průmyslových vzorů; prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. pojmové znaky průmyslových vzorů (metodika posuzování); názorné příklady
- f. zapsané a nezapsané průmyslové vzory
- g. osobnostní právo původce průmyslového vzoru; návaznosti na všeobecné osobnostní právo podle občanského zákoníku
- h. právo předchozího uživatele
- i. právní srovnání průmyslových vzorů a autorských děl
- j. systematika české právní úpravy
- k. právní pojem průměrně informovaného uživatele
- l. přehled správních řízení ve věcech průmyslových vzorů
- m. účel a druhy zákonných licencí
- n. souběhy průmyslových vzorů s jinými předměty duševního vlastnictví
- o. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- p. příklady z praxe; judikatura

14. Právo odrůdové

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. povaha a zásady odrůdového práva a jeho postavení v systému práva duševního vlastnictví
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. systematika české právní úpravy
- f. pojmové znaky nových odrůd; názorné příklady
- g. zásady názvů odrůd rostlin; názorné příklady
- h. přehled orgánů veřejné správy odrůdových práv
- i. přehled správních řízení ve věcech odrůdových práv; udržovací poplatky
- j. účel úřední (nucené) licence (metodika posuzování)
- k. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- l. příklady z praxe; judikatura

Právo autorské, práva související s právem autorským a zvláštní právo databázové

15. Právo autorské

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, právní povaha a zásady práva autorského; prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. přehled světových autorskoprávních soustav
- f. systematika české právní úpravy
- g. pojmové znaky autorských děl (metodika posuzování); názorné příklady; zvláštní pojmové znaky počítačových programů, fotografií a databází (metodika posuzování); názorné příklady
- h. exkurs o právu k počítačovým programům a o jeho vývoji
- i. exkurs o obchodování s právy k názvům a postavám autorských děl (character merchandising)
- j. audiovizuální díla
- k. autorství a spoluautorství
- l. osobnostní práva autorská; návaznosti na všeobecné osobnostní právo podle občanského zákoníku
- m. majetková práva autorská
- n. tzv. náhradní odměny
- o. účel a druhy zákonných licencí; tzv. tříkrokový test (metodika posuzování)
- p. souběhy autorských děl s jinými předměty duševního vlastnictví
- q. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- r. příklady z praxe; judikatura

16. Práva související s právem autorským

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, právní povaha, zásady (dle jednotlivých druhů práv); prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. systematika české právní úpravy: právo výkonných umělců, právo výrobců zvukových záznamů, právo výrobců zvukově-obrazových záznamů, právo rozhlasových a televizních vysílatelů, právo zveřejnitelů nezveřejněných děl, právo nakladatelů
- f. osobnostní práva výkonných umělců; návaznosti na všeobecné osobnostní právo podle občanského zákoníku
- g. majetková práva výkonných umělců a majetková práva ostatní
- h. účel a druhy zákonných licencí; tzv. tříkrokový test (metodika posuzování)
- i. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- j. příklady z praxe; judikatura

17. Zvláštní právo databázové (databázové právo sui generis)

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel, povaha a zásady; prameny
- c. historický exkurs
- d. mezinárodní a komunitární souvislosti
- e. česká systematická úprava
- f. pojmové znaky databáze; názorné příklady
- g. databázové pojetí investice
- h. zvláštní majetkové právo pořizovatele databáze
- i. účel a druhy zákonných licencí
- j. souběhy právní ochrany, zejména souběh s právem autorským k uměleckým nebo vědeckým databázím
- k. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- l. příklady z praxe; judikatura

18. Kolektivní správa práva autorského a práv souvisejících s právem autorským

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. účel a právní povaha kolektivní správy práv podle autorského zákona a její zásady; prameny
- c. mezinárodní a komunitární souvislosti
- d. historický exkurs
- e. právní pojem správy cizího majetku
- f. přehled kolektivních správců a jimi spravovaných práv
- g. exkurs do spolkového práva (obvyklá právní forma správců)
- h. dominantní postavení správce práv na trhu licenčních služeb
- i. zneužití práva správy cizího majetku nebo zneužití tržní síly správce práv
- j. korporace vlastníků práv a korporace uživatelů chráněných statků
- k. kolektivní vyjednávání podle autorského zákona
- l. právní postavení mediátorů při kolektivním a individuálním vyjednávání podle autorského zákona; případy z praxe
- m. mediační pravidla podle autorského zákona
- n. kolektivní a hromadné licenční smlouvy
- o. právní srovnání kolektivních smluv podle autorského zákona s kolektivními smlouvami pracovními
- p. veřejné hudební produkce
- q. přehled veřejného dohledu nad výkonem kolektivní správy práv
- r. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- s. příklady z praxe; judikatura

19. Podniková ochrana práv duševního vlastnictví

- a. úvodní příklady z praxe (uvedení do problematiky)
- b. právní řešení střetu ochrany investice zaměstnavatele a duševního vlastnictví zaměstnance
- c. zaměstnanecká díla a zaměstnanecké umělecké výkony
- d. podnikové vynálezy apod.

- e. zaměstnanecké průmyslové vzory
- f. zakázková nebo soutěžní díla
- g. exkurs o školních dílech a o knihovní a vysokoškolské zákonná licence
- h. exkurs o chodu kanceláře patentového zástupce
- i. vývojové trendy a jejich vliv na české právo a české právní prostředí
- j. příklady z praxe; judikatura

Literatura

Horáček, R. – Čada, K. – Hajn, P.: Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha: Verlag C. H. Beck 2005. [ISBN 80-7179-879-7]

Slováková, Z.: Průmyslové vlastnictví. Praha: LexisNexis CZ 2006.² [ISBN 80-86920-08-9]

Šebelová, M.: Autorské právo. Brno: Computer Press 2006. [ISBN 80-251-1090-7]

Telec, I.: Dodatek o právu k počítačovým programům. Brno: Jan Šabata-Doplněk 2002. [ISBN 80-7239-106-2]. Samostatná vložka k dílu: *Telec, I.:* Tvůrčí práva duševního vlastnictví: Brno: Jan Šabata-Doplněk – Masarykova univerzita 1994. [ISBN 80-85765-11-X, ISBN 80-210-0885-7]

Telec, I.: Přehled práva duševního vlastnictví. Lidskoprávní základy, licenční smlouva. Brno: Jan Šabata-Doplněk 2007,² 1. díl. [ISBN 978-80-7239-206-3]

Telec, I. – Tůma, P.: Přehled práva duševního vlastnictví. Česká právní ochrana. Brno: Jan Šabata-Doplněk 2006, 2. díl. [ISBN 80-7239-198-4]

Předpisy

Telec, I. – Tůma, P. (eds.): Autorské právo. Průmyslová práva. Ostrava: Sagit, aktuál. vyd. (Vychází od 1996.)

Judikatura

Horáček, R. – Macek, J. (eds.): Sbíрка správních a soudních rozhodnutí ve věcech průmyslového vlastnictví. Praha: Verlag C. H. Beck 2007. [ISBN 80-7179-256-X]

Jakl, L. (ed.): Sbíрка rozhodnutí ve věcech práv k duševnímu vlastnictví. <http://www.dusevnivlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/sbirka.pdf> (aktuál. znění.)

Macek, J. (ed.): Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže. Praha: Verlag C. H. Beck 2000. [ISBN 978-7179-537-7]

Elektronické presentace

Telec, I.: Právo duševního vlastnictví. Elportál, výukové publikace [online]. Brno: Masarykova univerzita [<http://www.is.muni.cz/elportal/>]. Aktuál. znění; zde zveřejňováno od 2007.⁶ [ISSN 1802-128X]

⁶ Dříve, v době, kdy ještě nebyl Elportál MU, zveřejněno Masarykovou univerzitou na <http://www.skas.law.muni.cz/>, a to od roku 2005. Současné aktualizace probíhají 1 až 2x ročně.

Názorné pomůcky

Předmět je zajištěn průběžně aktualizovaným souborem názorných pomůcek.
